

พุทธเถรภาพ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตาก ต.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันคิดขึ้นมาไง มันคิดขึ้นมาแล้วมันเห็น พอมันเห็นขึ้นมามันก็เห็นทางออกใช้ไหม ถ้าคนเราไม่ได้คิด ไม่ได้ทำอะไรเลยก็ว่าทำไมเราเป็นอย่างนั้น เราเป็นอย่างนั้น เราก็กังวลใจไป กังวลใจเห็นไหม นิวัตรธรรมเกิดตลอด นิวัตรธรรมคือกังวล ความระแวง ความคิดมากทำให้เราเป็นทุกข์ตลอด ทำให้เป็นทุกข์ เห็นไหม แล้วใครเอามาให้ล่ะ? ใครเอามาให้? ระแวงมันเกิดมาจากไหน? ความคิดมันเกิดมาจากไหน? มันก็เกิดมาจากความคิดเรานั้นนะ

ใครเอามาให้? ก็เราเอามาเอง ถึงว่าความสุขจริงๆ นี่มีความสุขนะ เห็นไหม พ่อ แม่ ลูกมาด้วยกัน มีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส อันนี้ประเสริฐมากที่สุดนะ แล้วอย่างสิ่งอื่นนั่น ปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย เครื่องอยู่อาศัยมันต้องมีให้อยู่อาศัยไป แต่เครื่องอยู่อาศัยมากขนาดไหน ถ้าหัวใจนั้นมันเป็นทุกข์ มันก็เป็นทุกข์อยู่

อาจารย์มหาบัวว่า “ให้เงินกองเท่าภูเขาเลย คนมันเป็นทุกข์ มันก็ไปทุกข์อยู่บนกองเงินกองทองนั่น” ไปนั่งอยู่บนกองทองคำมันก็ไปทุกข์ร้อนอยู่นั่น เพราะอะไร? เพราะคิดถึงครอบครัวของตัวเอง แต่ครอบครัวของตัวเองมีความสุข แล้วปากกัดตีนถีบมีความสุขกว่านะ ถ้ามองให้เห็นถึงตรงนี้ ปากกัดตีนถีบ แต่ในครอบครัวเรายิ้มแย้มแจ่มใส ทุกข์ ทุกข์ด้วยกัน สุข สุขด้วยกัน มันมีที่พึ่งไง มันวางใจได้ มันวางใจ มันนอนใจ มันสบายใจ มันสบายใจได้อย่างหนึ่ง แต่ถ้ามีมากมีน้อยนี่ถึงว่าความสุขจริงๆ อยู่ที่นี่ คนเรามันไม่เข้าใจความสุข มันมองข้ามกันหมดใจ

อย่างหน้าที่การงาน เราทำไมอยากได้ตำแหน่งนั้น ตำแหน่ง... แต่มองการณ์ว่าเรามีเราถึงมาเป็นตำแหน่งนั้นไง นี่ความทุกข์ ความสุข ถ้าคนฉลาดแล้วมันก็พยายามจะทำได้ ฉลาด เห็น

ไหม เมื่อวานนี้ คิดถึงเขา เขาทถามนะ “อาจารย์ ทำบุญกับพระอรหันต์ กับทำบุญกับพระโพธิสัตว์ อันไหนได้บุญมากกว่ากัน?”

“ทำบุญกับพระอรหันต์ได้บุญมากกว่าสิ”

เขابอกว่า “อ้าว ทำบุญกับพระโพธิสัตว์ต้องได้บุญมากกว่าสิ ก็ในหนังสือเขียนว่าฌรกับพระไปด้วยกัน เวลาฌรเขาคิดเป็นพระโพธิสัตว์ อาจารย์เขาให้เดินหน้า พอเวลาฌรคิดว่าจะเป็นพระอรหันต์ เขาให้มาเดินหลังอีก”

เราบอว่า “เห็นไหมนี่ อาริยวัท ใ้หนังสือเล่มนี้เอ็งอ่าน ข้าก็อ่านนะ แล้วไม่ใช่เอ็งอ่านคนเดียว ข้าก็อ่านเหมือนกัน” เห็นไหม

ในเมื่อเขาเป็นมหายานเขาคิดของเขาอย่างนั้น เขาเชิดชูของเขา เขาบอว่า “สุขาวดีนี้สูงกว่านิพพานอีก”... ยังมีอะไรสูงกว่านิพพานอีกในศาสนาเรา ในศาสนาพุทธด้วยกันต้องยอมรับว่า นิพพานนี้สูงสุด สุขาวดีนี้ใหญ่กว่านิพพานอีกนะ เห็นไหม ในเมื่อความเชื่อของเขาเป็นอย่างไร เขาเขียนอย่างนั้น นี่ความเชื่อของฝ่ายมหายานเขาเขียนอย่างนั้นไ้ ว่าพระโพธิสัตว์จะรื้อสัตว์จนสัตว์ จะช่วยโลกมาก พระอรหันต์นี่เป็นคนที่เห็นแก่ตัว เอาตัวรอดไปได้ไ้

เราบอว่าอันนั้นเป็นอาริยวัท ครูบาอาจารย์เขียน เราก็อ่าน เมื่อก่อนเราก็อสงสัย แต่ในเมื่อสิ่งใดก็แล้วแต่มันจะขัดพระไตรปิฎกไม่ได้ พระไตรปิฎกนี้เป็นธรรมและวินัยที่พระพุทธเจ้า สอนไว้ เห็นไหม ทำบุญได้บุญมากที่สุดคือทำบุญกับพระพุทธเจ้า รองลงมาคือพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอัครสาวกเบื้องซ้าย เบื้องขวา ก่อน แล้วพระอรหันต์ แล้วก็พระอนาคา พระสภิกาทา พระโสคาบัน จนลงไปจนถึงกับว่าถ้าไม่มีแล้วเราทำสังฆทานก็เหมือนทำบุญกับพระพุทธเจ้า แล้วตรงไหนมันมีละที่ว่าทำบุญกับพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์นี้เป็นปฎุชน

เรายกเรื่องของหลวงปู่มั่นไ้ อาจารย์มหาบัวเล่าให้ฟัง หลวงปู่มั่นเป็นพระโพธิสัตว์มาก่อน ตั้งใจเป็นพุทธภูมิ ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า แล้วท่านก็มาภาวนาของท่าน หลวงปู่มั่นเล่าให้ อาจารย์มหาบัวฟัง อาจารย์มหาบัวมาเล่าให้ลูกศิษย์ฟังประจำ เวลาจะคิดย้อนกลับไปวิปัสสนา ทำความสงบได้ ความสงบนี้ใครก็ทำได้ ความสงบของใจพื้นฐานเดิมมีอยู่แล้ว พระโพธิสัตว์ก็ทำ ความสงบได้ อยู่ในฌานโลกิย์ แต่ไม่สามารถยกขึ้นวิปัสสนา นี่เป็นปฎุชน แล้วทำบุญกับปฎุชน

กับทำบุญกับผู้ที่สิ้นกิเลส เนื่องบุญ คนๆ หนึ่งเราทำบุญกับคนที่ไม่สมบูรณ์กับคนที่สมบูรณ์ เราหว่านพีช อันไหนมันจะได้มากกว่ากัน

อันนี้พระพุทธเจ้าพูดนะ พระพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎก แล้วหลวงปู่มั่นเล่าให้อาจารย์มหาบัวฟังว่า “เวลาจะย้อนกลับนะ พอจิตมันสงบ ก็จะย้อนวิปัสสนา มันเสียคาย มันอาลัยอวรณ์กับสมบัติเดิมที่เราสะสมบารมีมา มันไม่ทำ พอจะย้อนกลับวิปัสสนา มันลังเล มันสงสัย มันเสียคาย มันอาลัยอวรณ์ มันขอกใจๆ”

ท่านแก้ยาวนาน หลวงปู่มั่นนี้ท่านปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้ามาก่อน ท่านเป็นพระโพธิสัตว์ ใจ เป็นพุทธภูมิ ถึงอยู่ที่อุบลฯ อยู่บ้านนอกก็เป็นหัวหน้าของคน ในวัยรุ่นก็เป็นหัวหน้าของวัยรุ่น เป็นหัวหน้าคน ไปเที่ยวไหนก็เฮฮากันไป นี่พระโพธิสัตว์ แต่พอบวชเป็นพระแล้วหลวงปู่เสาร์ไปเอาออกมา มาบวชเป็นพระให้ได้ แล้วตัวเองจะแก้ไขตัวเอง พอจะยกขึ้นวิปัสสนา มันเสียว มันอาลัยอวรณ์ใจ อาลัยอวรณ์ เห็นไหม ถึงบอกพระโพธิสัตว์นี่คือปุณฺณ ปุณฺณคือคนที่มิกิเลสอยู่ เนื่องนั้นยังไม่สมบูรณ์ ถึงว่าท่านจะเป็นโพธิสัตว์นะ ท่านปรารถนาจะช่วยโลกก็เป็นปุณฺณ กับทำบุญกับพระอรหันต์ นี่ในพระไตรปิฎกว่าไว้อย่างนั้น

ฉะนั้น คำสอนในหนังสือของเขานั้นเป็นความเห็นของเขา เป็นความเห็นของครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์เขาเห็นอย่างนั้นใจ ครูบาอาจารย์ของเขาคือฝ่ายมหายานเห็นอย่างนั้น ความเห็นของอภริยวัท ไม่ใช่ว่าความเห็นของศาสนา แล้วอะไรจะมาขัดกับความเห็นของศาสนา ได้ละ เออ... พุคให้เขาฟังเมื่อวาน

เราก็อ่าน เมื่อก่อนเราก็สงสัยมาก่อน นี่เวลาท่านพูดถึงบอกว่าเวลาเราอ่านหนังสือไป อ่านตำราไป อ่านแผนที่ไปเราก็ลังเลสงสัยไป แล้วเจอแผนที่ปลอมอีกต่างหาก แผนที่เทียบเคียง แผนที่ไม่ใช่แผนที่จริง อ่านแล้วยังหลงทาง

บอก “ไม่จริง ทำบุญกับพระพุทธเจ้า ทำบุญกับพระอรหันต์ได้บุญมากกว่า” เขาหลงใจ เอาเหตุผลมายกจนเขาหลงใจ นี่เขาก็ศึกษามาขนาดนี้ อยู่กับครูบาอาจารย์มาอย่างนี้ แต่ในเมื่อหนังสือนี้เขียนมาในของฝ่ายมหายาน เขาเชื่อทันทีเลย เห็นไหม ว่าพระพุทธ แต่พระพุทธมันก็ผิด พระพุทธเพราะพระองค์นั้นยังไม่รู้แจ้ง ยังไม่รู้จบ มันก็ผิด เห็นไหม

ถึงว่าปัญญาของผู้ที่เห็น มีครูบาอาจารย์ชี้แนะถูกต้องดีมาก คูอย่างเช่นหลวงปู่่มั่นนะ ท่านเป็นของท่านเองมาก่อน ในหัวใจทุกซอกอย่างไรมาก่อน นี่อาจารย์เล่าให้ฟัง เวลาหลวงปู่่มั่น ท่านไปเอาเจ้าคุณอุบาลีที่วัดเจติยंहลวงก็อย่างนี้ ถึงกันอยู่อย่างนี้ละ ทุกซนะ เกิดตายนี้ทุกซมาก ทุกซมาก เพราะเจ้าคุณอุบาลีนี้ก็เป็นพุทธรูมิ หลวงปู่เสาร์ก็พุทธรูมิ หลวงปู่่มั่น ไปแก้ได้หมด คนที่จะแก้ได้ต้องผ่านจากความเห็นผิดนั้นมาก่อน ผ่านอุปสรรคนั้นมาก่อน แล้วไปแก้ได้หมด จนเจ้าคุณอุบาลีกลับมาวิปัสสนา แล้วในประวัติหลวงปู่แหวน เจ้าคุณอุบาลีพูดเอง เจ้าคุณอุบาลีนี้เป็นผู้ที่ว่าเป็นนักปราชญ์ของเมืองไทย

พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ปรารณาพุทธรูมิ ปัญญาที่กว้างขวางมาก เทศน์ที่หนึ่งในกรุงเทพฯ จะรำลือไป ๓ วัน ๗ วัน ครูบาอาจารย์เล่าให้ฟังนะ ถ้าท่านเทศน์ที่หนึ่ง พวกสามล้อถีบสมัยนั้นมีสามล้อถีบ สามล้อถีบจะจำคำพูดท่านไปพูดเล่นกันอยู่เป็นอาทิตย์เลย ถ้าท่านเทศน์ที่หนึ่งนะ นี่ปัญญาขนาดนั้น หลวงปู่่มั่นบอกว่า “ทุกซนะ เกิดตายนี้ทุกซนะ” ที่วัดเจติยंहลวง เอาจนเจ้าคุณอุบาลีคอยหันกลับมาวิปัสสนา ขนาดข้างนอกสอนเข้ามา ข้างในมันก็ต้องอาลัยอวรณ์เหมือนกัน ข้างในตัวเองมีสมบัติอยู่ ตัวเองต้องอาลัยอวรณ์สมบัตินั้น

แต่เวลามันวิปัสสนาพ้นไปแล้ว เจ้าคุณอุบาลีพูดไว้ในประวัติหลวงปู่แหวนใจ “ความรู้ของปริยัติเหมือนกับแผ่นดิน ความรู้ของวิปัสสนาเหมือนกับแผ่นฟ้า ความห่างไกลกัน การศึกษาสุตมยปัญญากับภาวนามยปัญญา ห่างกันราวฟ้ากับดิน” ความเห็นใจ ความเห็นของเจ้าคุณอุบาลีเมื่อก่อน คุณปมาจารย์นี้มีชื่อเสียงมากนะ ไปอ่านในคำเทศน์ของท่านในไบลานติ เวลาเทศน์นี้เรายังเคยเทศน์เลย เมื่อก่อนเทศน์นี้อ่านไบลานของท่าน จะเลือกไบลานที่ดีๆ ของท่าน เทศน์ที่วัดของท่านจะเยี่ยมยอดมาก เวลาเทศน์ที่ขนาดนั้น

แต่ท่านพูดเอง ท่านพูดเองอยู่ในประวัติหลวงปู่แหวน ไปเปิดคูตี เราเจอ เจ้าคุณอุบาลีบอกว่า “ความรู้ของปริยัติเหมือนกับแผ่นดิน ความห่างนะ แต่ความเห็นของวิปัสสนา การประพฤติปฏิบัติ ปฏิวัธ นี่ห่างกันราวฟ้ากับดิน แผ่นฟ้าเิง ฟ้ากับดิน”

นี่เจ้าคุณอุบาลีพ้นไป พ้นไปเพราะอะไรละ? เพราะว่าท่านเกิดมาร่วมชาติกับหลวงปู่่มั่นเห็นใหม่ หลวงปู่่มั่นผ่านไปแล้ว หลวงปู่่มั่นต้องมีอาชาไนยกว่าถึงแก้ไขความเห็นตัวเอง คัดนิสัยของตนเองได้ คัดความเห็นภายในนี้ยากมาก “อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ตนคัด

คนนี่แสนยาก เรามีลูกใช้ใหม่ เราพยายามบังคับมัน ลูกมันก็ยังเถียงอยู่ แต่ที่เราตัดตนเอง แล้ว หลวงปู่มันตัดตนเองก่อน

ท่านเล่าให้ฟัง เราซึ่งมาก เพราะอาจารย์มหาบัวเล่าต่อ บอกว่า “โอ้โฮ เวลาย้อนกลับไปนี่ มันอาลัยอาวรณ์” อาลัยสมบัติเดิมของตัวเอง แต่ก็พยายามคิดพิจารณาดูแล้วมันทุกข์ใจ พิจารณา จนพ้นไป พ้นไปได้ก่อน ถึงไปแก้คนอื่นได้ นี่เพราะปัญญาบารมีขนาดนั้นไง ขนาดที่ว่าตัวเองก็ต้องแก้ของตัวเองได้แล้ว ถึงแก้ของคนอื่นได้สบายๆ แล้วถ้าพูดถึงพระอย่างสาวกะ แล้ววิปัสสนา ขึ้นมา จะรู้ตรงนี้ได้อย่างไร

เป็นสาวกะนะ เป็นสาวกนี่เฉพาะแก้กิเลสตัวก็ทุกข์แสนทุกข์อยู่แล้ว แล้วยังไปแก้กิเลสของพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์มันก็ต้องกิเลสหนากว่า กิเลสหนากว่า ว่าอย่างนั้นเลยนะ กิเลสต้องมากกว่าปุถุชนธรรมดาเนาะ กับสาวกะวิสัยใช้ใหม่ สาวกะก็ทุกข์อยู่แล้ว พระโพธิสัตว์นี่ปรารถนาพุทธภูมิ บารมีใหญ่มาก แต่ก็ต้องทุกข์มาก เพราะความยึดมั่นมันมากกว่า เห็นไหม แต่ท่านบอกว่าทำบุญกับพระโพธิสัตว์จะมากกว่าทำบุญกับพระอรหันต์ เป็นไปไม่ได้! เถียงหัวชนฝาเลย เราเอาเหตุผลมาอ้างให้เขาจนเขาอมรับ

แต่เรามาคิดมุกกลับตรงนี้ไง เห็นไหม ขนาดปัญญาขนาดนี้ เป็นผู้ปฏิญาณ เขาเคยบอกว่า เขาปฏิญาณหลวงปู่ชอบ อุปฏิญาณครูบาอาจารย์มาทั้งนั้นนะ เคยเข็นรถให้หลวงปู่ชอบนั่ง อยู่ใกล้ชิดกับครูบาอาจารย์เรา แต่อ่านหนังสืออย่างนี้ทำไมเชื่อ เห็นไหม เชื่อเพราะอะไร? เชื่อเพราะความเห็นของตัวเอง เห็นว่าหนังสือนี้เป็นตำรา เป็นสิ่งที่ว่าสังคมยอมรับ

บอก “เราก็อ่านเจอนะหนังสือเล่มนี้” เป็นของมหายาน เราอ่านหมดละ เราศึกษาหมดเมื่อก่อนชอบมาก คั่นคว่ำทุกอย่าง ชอบ ชอบตรงนี้ คั่นคว่ำว่าอันไหนมันจะเป็นทางลัด ถึงได้ซึ่งใจใจ เวลาใครมาถาม อ้าว ไปไหนทางลัด ทางลัดไม่มี มีแต่ทางตรง นึกว่ามันจะลัด มันไม่ลัดหรอก มันกลับอ้อม โอ้วว่าจะลัดนะ ลัดให้แคบๆ ให้ไปให้ถึงเลยนะ นี่มันซึ่งใจเจ้าของ ซึ่งใจตัวเองจะหาทางลัดแล้วไม่เคยเจอ มีแต่อ้อมตกทะเลไปก่อนแล้วค่อยขึ้นมาตั้งต้นใหม่ อ้อ นี่ทางลัดๆ

ถึงบอกว่า “ใครบอกว่ารู้จักทางลัดใหม่” ถึงจะแก้เขาเลยนะ “ทางลัดไม่มี พระพุทธเจ้าสอนทางตรงเปี้ยะเลย เข้าหาอริยสัจ” แต่เราคิดว่าผู้มีปัญญาจะหาทางลัดกัน ตกทะเลไปก่อน เปียกม่อลอกม่อแตกเลยแหละ แล้วค่อยมาตากเสื้อผ้าว่ามันจะแห้ง แล้วค่อยมาหาทางตรง นี่ไงมีแต่ทางตรงเข้าหาอริยสัจ แต่ของเราไม่ได้เขียนอย่างนั้น แต่ตำราของฝ่ายมหายานเขาจะเขียนว่าอันนี้

ทางลัด ให้อั้วพวกเรานี้เป็นพวกทางอ้อม จริงๆ แล้วมันไม่มีทางลัดหรอก ลัดขนาดไหนปฏิบัติเข้าไป สิ บารมีธรรมของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน

นั่นถึงบอกว่า ถ้าเอาจิตความจำกั๊ด เอาตามวิทยาศาสตร์มาว่าเลขนะ มรรค ๘ เห็นไหม แค ไหนของสมาธิถึงว่าควรจะเป็นพอดีของมัชฌิมา แคไหนของความเห็นใช่ไหม ทิฏฐิคือปัญญา ความเห็นนี้แคไหน ความเพียรแคไหน ความเพียร ความวิริยอุตสาหะมีแคไหน แต่มันไม่ใช่ จริต นิสัยคนต่างกัน โมหจริต โทสจริต รากจริต เห็นไหม จริตก็ต่างกัน ความเห็นก็ต่างกัน ความยึดมั่น ก็ต่างกัน

อย่างที่ว่านี้ อย่างพระโพธิสัตว์ก็ต้องยึดมั่นมากกว่า สาวกาก็ยึดน้อยกว่า แล้วคนที่แบบว่า จริตนิสัยจาง ความยึดเหนี่ยวจาง จางไปมันก็ง่ายกว่า ให้อั้วคนที่โทสจริต มันก็ขี้โกรธมันก็ต้อง มากกว่า แล้วมรรคตรงไหนพอดีละ ถึงว่าเป็นปัจเจกตั้ง รู้จำเพาะตน อกาลิโก ไม่มีกาล ไม่มีเวลา นี้ ศาสนาพุทธเราสอนอย่างนั้นนะ

แล้วย้อนกลับมาอย่างที่ว่าเมื่อกี้ี้ ระวังสงสัย ความคิดวิตกกังวลนี้ ไครหามา ความทุกข์ จริงๆ คือชาติปี ทุกขา ชาติความเกิดเกิดขึ้น พอชาติความเกิดเกิดขึ้น ภาวสวะมี ใจเกิดขึ้นเป็นภพ ขึ้นมาเป็นตัวเป็นตน รับรู้สิ่งต่างๆ สะสมลงที่ใจทั้งหมด เห็นไหม ชาติคือความเกิดของเรานั้นเป็น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือการรับ ภาวะต่างๆ เกิดขึ้นเพราะมีชาติ ให้อั้ววิตกกังวล ระวัง ให้อั้วความนั้น... จร มาทั้งนั้น จรมาทั้งนั้น ทุกข์เด็กๆ ทุกข์แค่อาศัยมา ทุกข์เพราะเราไปยึด ทุกข์เพราะเราไปจับต้อง ถ้า ไม่จับต้องมันก็หลุดออกไป

ถ้าทำลายชาติ ทำลายภพ ทำลายชาติ ทำลายสิ่งที่มีมันจะไปวางอยู่ สิ่งที่รองรับอยู่ ภาชนะที่ รองรับความทุกข์ทั้งหมดมันไม่มี แล้วให้อั้วอย่างนี้มันจะไปวางไว้ที่ไหน เห็นไหม ทำลายอวิชชา ภาวสวะ ภพของใจหลุดออกจากใจไปทั้งหมด มันไม่มีอะไรที่จะวางไว้ได้ มันว่างหมด แล้วมัน ทุกข์มาจากไหน? ทุกข์จริงๆ มันอยู่ที่การเกิดและการตาย การได้ภาวะของมนุษย์มาไง การได้ ภาวะของเทวดามา เทวดายังรบกัน เทวดายังแย่งนางอัปสรกัน เทวดายังแย่งนางฟ้ากัน เทวดาก็ยัง แย่งกัน พรหมก็เหมือนกันยังไปสุขไปทุกข์อยู่ ไปผัสสะอ่อน ผัสสะแข็งอยู่อย่างนั้นอยู่ข้างบน

นี่เพราะมีภาวะการเกิด ชาติปี ทุกขานี้ ทุกข์อริยสังข์อันแรกเลย แล้วอันอื่นจรมาทั้งหมดเลย แต่เวลาอันนั้นทุกข์ อันนี้ทุกข์ แต่ลืมไปเลยว่าทุกข์นี้มันวางอยู่บนอะไร ทำลายสิ่งนั้นปั๊บ ให้อั้ว สิ่งที่ว่าทุกข์ๆ นี้ไม่มี ว่างหมด หลุดหมด เพราะมันวางไว้ไม่ได้ บ้าเรอะ ภาชนะที่จะใส่ยังทำลายไป

แล้ว แล้วไอ้สิ่งนี้จะไปวางไว้ที่ไหน? ก็ถือไว้ที่มือสิ ถือไว้ที่ใจก็ได้ไม่ใช่ เพราะอะไร? เพราะมันเป็นอนิจจัง มันต้องปล่อยไปธรรมชาติของมัน แล้วไม่มีที่วางอีกต่างหาก ไม่มีที่วาง ไม่มีที่ไว้อยู่ แล้ว นี่มันหลุดออกไป

ชาติปี ทุกขา อริยสังขาร ข้อแรกเลย ทุกข์ ทุกข์คืออะไร ชาติปี ทุกขา มรณัมปี ทุกขัง เห็นไหม ไปเรื่อย เกิด แก่ เจ็บ ตาย อารมณ์ที่เกิดขึ้น ความแปรปรวน ทุกอย่างที่ไม่สมใจ นี่ไปเรื่อยละหยาบไปเรื่อยๆ แต่เราไปคิดอันนั้นเป็นเรื่องใหญ่ พอลึกเป็นเรื่องใหญ่มันก็ไปไม่รอดนะสิ

นี่ศาสนาสอนอย่างนั้น มีปัญญา พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น นี่ทาน ศีล ภavana เราให้มีทานก่อน ทานก็ทานที่ใจนั่นนะ ภavaสะ เห็นไหม ภavนะที่ใจเกิดขึ้น คำริเกิดขึ้น นี่มันละเอียดตรงนั้น แต่มันละเอียดก่อนจนเรามองไม่เห็นใจ ถึงไม่มีใครรู้จักตนเลย รู้จักแต่คนอื่น มองเห็นแต่ข้างนอก ดวงตาทุกดวงตาส่งออก ดวงตาทุกดวงตาไม่เห็นดวงตาของตัวเอง ต้องหากระจกมาส่องเข้าไปจนเห็นหน้าของตัวเอง ดวงตานี้ไม่เคยเห็นหน้าของตัวเองเลย เห็นแต่เรื่องของคนอื่น กระจกเท่านั้น

ธรรมะก็เหมือนกัน ธรรมะเหมือนกระจกย้อนกลับมา เหมือนกระจกเพราะมันเป็นสิ่งกระทบเข้ามา แต่ถ้าเราทำขึ้นมาแล้ว ดวงตานี้ดวงตาเห็นธรรม ดวงตาย้อนกลับภายใน ดวงตาเห็นกิเลสทั้งหมด ไม่ใช่กระจก กระจกนี่มันธรรมของพระพุทธเจ้าไง กู๋ยิมมา ธรรมพระพุทธเจ้าคือศึกษาเล่าเรียนมา เห็นไหม ถึงบอกปริยัตินี้เหมือนกับแผ่นดิน แต่พอปฏิบัติแล้วเหมือนแผ่นฟ้า แผ่นฟ้าเพราะอะไร? มันแว้งว้างไปหมด มันรู้ไปหมด

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะมันเกิดขึ้นแล้ว ดวงตาสว่าง ดวงตาเห็น ดวงตาย้อนกลับ ดวงตาเห็นทั้งหมดเลย ถึงว่ามันถึงแก่ทุกข์ได้จริงใจ ถึงว่าศาสนาพุทธเรานี่ประเสริฐมาก เยี่ยม เยี่ยมจริงๆ เลย ถึงบอกว่ามีวาสนา ทุกคนมีวาสนานะ เกิดมาพบพุทธศาสนา ทำบุญกุศล ให้ทานนี่อย่าไปมองข้ามว่าเราให้ไปแล้วพระจะสะดวกลสบาย พระนี่เอาเปรียบสังคม พระนี่ไม่ทำงาน เอาแต่อาศัยของเรามีความสุข

พระ นี่พระ เห็นไหม เนื่อนาบุญของโลก จะเป็นเนื่อนาบุญของโลก พระก็ทุกข์มาก่อน ไอ้กิเลสตรงนั้นเรารักษาให้ดี แล้วเราจะพยายามทำของเรา สะสมเข้าไป บุญกุศลมันย้อนกลับนะ ย้อนกลับมา นี่ที่สละออกมาของโยมทั้งนั้นเลย อาจารย์มหาบัวบอก “พระเปรียบเหมือนกับนา โยมเปรียบเหมือนกับเจ้าของนา หว่านลงไปในนา ข้าวเกิดขึ้นมา เจ้าของนาเก็บข้าวไปหมดเลย เก็บแต่ข้าวไป บุญกุศลเก็บไป”

นานันได้แต่ฟางข้าวไอง ฟางข้าวที่ตกอยู่ที่นานัน พระเหมือนนาได้แต่ฟางข้าว เห็นไหม คนที่ทำบุญได้บุญไป แล้วพระได้แต่ฟางข้าว ฟางข้าวเฉยๆ มันไม่ได้บุญกุศลเกิดจากพระฉัน หรือพระใช้ของอยู่แล้วไปประพาศปฏิบัติ นี้อริยสัจเกิดขึ้นจากภายใน อันนั้นบุญกุศล เห็นไหม ผู้ที่มีธรรมแล้วจะมาสอน ทำไมพระเจ้าพิมพิสารบอกพระเจ้าชายสิทธัตถะ “ถ้าปฏิบัติธรรมแล้ว รู้ธรรมแล้วขอให้มาสอนด้วย”

เจ้าชายสิทธัตถะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงย้อนกลับไปสอนพระเจ้าพิมพิสาร เพราะมีข้อสัญญากันว่าก่อนที่จะออกแสวงหาโมกขธรรม เห็นไหม พระเจ้าพิมพิสารไม่รู้ธรรม จนพระพุทธเจ้าไปโปรดพระเจ้าพิมพิสาร จนพระเจ้าพิมพิสารเป็นพระโสดาบันขึ้นมา ธรรมอันนี้ประเสริฐ สิ่งที่ประเสริฐ มันเป็นสิ่งนามธรรมที่เรามองไม่เห็นในศาสนาเรา ศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

เราถึงว่าเราทำนี่ถึงเป็นประโยชน์ของเรา ศาสนานี้ประเสริฐมาก ทำแต่ทานเข้าไปก็ทานศีล ภาวนา เราต้องได้ถึง เราต้องเข้าใจสัจจะ สัจจะเข้าใจ ใจมันประสพ ประสพธรรมเอง แล้วเราจะประสพความสุขจริงในชีวิตของเรา เอวัง